

Рішення у цивільних справах

Відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 354 ЦПК України судові рішення у цивільних справах можуть бути переглянуті у зв'язку з винятковими обставинами після їх перегляду в касаційному порядку, якщо вони оскаржені з мотивів неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції одного і того самого положення закону.

Ухвала колегії суддів Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України від 12 березня 2009 року про перегляд у зв'язку з винятковими обставинами ухвали колегії суддів Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України від 20 грудня 2007 року (витяг)

У серпні 2006 року Рада профспілки працівників митних органів України звернулася до суду з позовом до Лозка В.Я. про визнання частково недійсним договору купівлі-продажу квартири в частині покупця, визнання права власності на квартиру, скасування державної реєстрації.

Зазначала, що 1 жовтня 2004 року між Лозком В.Я. та Срюбком А.В. був укладений договір купівлі-продажу двокімнатної квартири № 4 у будинку № 6 на вул. Мильчакова в м. Києві.

Посилаючись на те, що покупцем у зазначеному договорі була Рада профспілки працівників митних органів України, що квартира була придбана за кошти Ради профспілки працівників митних органів України, а Лозко В.Я., перебуваючи на посаді заступника голови Державної митної служби України, користуючись своїм службовим становищем, незаконно оформив придбану квартиру на своє ім'я, просила задовольнити заявлений позов.

Рішенням Дніпровського районного суду м. Києва від 19 грудня 2006 року, залишеним без змін ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 26 березня 2007 року, у задоволенні позовних вимог Ради профспілки працівників митних органів України відмовлено.

Ухвалою колегії суддів Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України від 20 грудня 2007 року касаційну скаргу Ради профспілки працівників митних органів України відхилено, а рішення Дніпровського районного суду м. Києва від 19 грудня 2006 року й ухвалу Апеляційного суду м. Києва від 26 березня 2007 року залишено без змін.

Рада профспілки працівників митних органів України звернулася до Верховного Суду України зі скаргою про перегляд судових рішень у зв'язку з винятковими обставинами, посилаючись на неоднакове застосування судом касаційної інстанції одного й того ж самого закону, зокрема на ухвалу Верховного Суду України від 4 червня 1993 року у справі за аналогічним позовом Бобринецького міжгосподарського сортонасінницького підприємства.

Перевіривши матеріали справи, обговоривши доводи скарги, колегія суддів Судової палати у цивільних справах дійшла висновку, що скарга підлягає частковому задоволенню з таких підстав.

Відмовляючи в задоволенні позовних вимог Ради профспілки працівників митних органів України, суди виходили з того, що відсутні правові підстави для визнання оспорюваного договору купівлі-продажу частково недійсним.

Судова практика

Проте з цими висновками судів погодитися не можна, виходячи з такого.

Судом установлено, що Лозко В.Я. працював на посаді заступника голови Державної митної служби України.

Рішенням Президії Ради профспілки працівників митних органів України від 21 вересня 2004 року було виділено 700 000 грн для придбання квартир Лозку В.Я. та Кіловатому І.С.

1 жовтня 2004 року Лозком В.Я. був укладений договір купівлі-продажу, за умовами якого Срюбко А.В. продав, а Лозко В.Я. купив двокімнатну квартиру № 4 у будинку № 6 на вул. Мильчакова в м. Києві.

Продаж квартири було вчинено за 375 000 грн, які були перераховані Радою профспілки працівників митних органів України.

Відповідно до ст. 655 ЦК України за договором купівлі-продажу одна сторона (продавець) передає або зобов'язується передати майно (товар) у власність другій стороні (покупцеві), а покупець приймає або зобов'язується прийняти майно (товар) і сплатити за нього певну грошову суму.

Обґрунтовуючи позовні вимоги, Рада профспілки працівників митних органів України зазначала, що спірна квартира була придбана за кошти профспілки, що дійсним покупцем квартири була Профспілка працівників митних органів України, а тому зазначений договір купівлі-продажу є удаваним у частині покупця.

Вирішуючи спір, суд на порушення вимог статей 214, 215 ЦПК України зазначені вимоги закону залишив поза увагою; усупереч зазначеним нормам не дав належної правової оцінки доводам позивача про те, що за договором купівлі-продажу спірної квартири в дійсності покупцем була Профспілка працівників митних органів України, що зазначена квартира була придбана за кошти профспілки й для профспілки, яка повинна була забезпечити житлом Лозка В.Я., незважаючи на те що вони мають правове значення для правильного вирішення спору.

Колегія суддів Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України, погоджуючись із зазначеними рішеннями судів, відступила від сформованої Верховним Судом України практики застосування норм матеріального права при розгляді цієї категорії спорів у конкретних справах, у результаті чого допустила неоднакове застосування судом касаційної інстанції одного й того самого положення закону.

З огляду на викладене ухвалені у справі судові рішення скасовані, а справу передано на новий розгляд до суду першої інстанції з підстав, передбачених статтями 354, 359 ЦПК України.